

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 211

гр. ХАСКОВО, 23.06.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ХАСКОВО, IV-ТИ СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и трети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: **БОРЯНА П. БОНЧЕВА-ДИМИТРОВА**

като разгледа докладваното от **БОРЯНА П. БОНЧЕВА-ДИМИТРОВА** Частно наказателно дело № 20225600200309 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 243, ал. 4 от Наказателно – процесуалния кодекс.

Образувано е по жалба на С. Ж. С. чрез пълномощника му адв. Т.Ч. от ***** срещу Постановление от 11.03.2022год. за частично прекратяване на досъдебно производство № 410/2018год. по описа на РУ МВР – Димитровград, прокурорска преписка № 789/2018год. по описа на ОП-Хасково, водено срещу неизвестен извършител за престъпления по чл. 282, ал.1 НК и по чл.252, ал.1 НК.

В подадената жалба се релевират оплаквания за неправилност, необоснованост, незаконосъобразност на атакуваното постановление на ОП-Хасково. Твърди се, че актът е постановен при непълнота на доказателствата и неправилно тълкуване на приложимите правни норми и събрания доказателствен материал. На първо място се твърди, че изводът на прокурора за липса на доказателства, сочещи нарушенията да са били извършени с цел лично облагодетелстване или облагодетелстване за друго, е неправилен. На второ място се сочат като неправилни и съжденията на прокурора за невъзможността Велева да обогати св. С. с дела на съпруга ѝ, както и изводът, че за него не били настъпили вредните последици към момента на изповядване на сделките. Твърди се, че изобщо липсвали мотиви дали са настъпили вредни последици в резултат на нарушението на службата или е създадена само реална възможност за тяхното настъпване в бъдеще, което би имало значение според жалбоподателя за правната квалификация – тази по чл. 282, ал.1 или по чл. 282, ал.2 НК, като въпросът за немаловажността на вредните последици следвало да се изясни задълбочено, тъй като били обективен признак от състава на това престъпление. На последно място се сочи, че прокурорът е изразил становище относно обстоятелството, че Д. Г. е

действал в качеството си на физическо лице за посоченото престъпление по чл. 252, ал.1 НК, а не под формата на търговски субект, което неминуемо щяло да доведе до данъчно облагане по реда на ДОПК и ЗКПО, на което разследващият орган и наблюдаващият прокурор не обърнали внимание, въпреки че прокурорът само е взел отношение по този въпрос с оглед твърденията на А. С. и извършената проверка на доказателства. С оглед изложеното, се моли съдът да постанови определение, с което да отмени атакуваното постановление на ОП – Хасково за частично прекратяване на наказателното производство, като уважи жалбата като основателна и доказана.

Жалбата е подадена срещу подлежащ на обжалване акт, на основание чл. 243, ал. 3 от НПК, преди изтичане на законния 7 – дневен срок съгласно разпоредбата на чл. 243, ал. 4 НПК. Същият е преклузивен и започва да тече от връчване на препис от постановлението от прокурора. В настоящия случай съобразно указаното в обжалваното постановление, препис от него е бил изпратен на С. Ж. С. от *****, което е видно от приложената разписка, намираща се на лист 13 от настоящото дело.

Съдът, като разгледа постъпилата жалба и след като съобрази всички данни по делото, установи следното:

Досъдебно производство № 410/2018 г. по описа на РУ- МВР- Димитровград първоначално е било образувано на 11.06.2018год. при условията на чл.212, ал.1 НПК с Постановление на РП- Димитровград за престъпление по чл.311, ал. НК р.чл.26, ал.1 НК, като с Постановление на наблюдаващия прокурор на РП – Димитровград е изпратено делото по компетентност в ОП- Хасково .

С Постановление от 27.07.2018год. на ОП- Хасково производството е било прието за наблюдение по чл.282, ал.1 НК, като по делото няма привлечен обвиняем.

След проведено разследване, с постановление от 11.03.2022г. на наблюдаващия прокурор при ОП-Хасково наказателното производство е било прекратено на основание чл. 199, чл. 243 ал.1 т.2 и чл. 195, ал.1 вр.чл.36, ал.1 вр.чл.35, ал.1 НПК за престъпления по чл. 282,ал.1 НК и чл. 252, ал.1 НК.

Това постановление е било обжалвано по реда на съдебния контрол с депозирана жалба от С.С., подадена и подписана от неговия повереник адв.Т.Ч..

След извършени в хода на разследването последващи разпити, експертизи, прилагане на копия от документи и отговори, наблюдаващият прокурор е достигнал до правния извод, че не е налице извършено престъпление по смисъла на чл. 282 ал.1 от НК както от обективна, така и от субективна страна и с Постановление от 11.03.2021г. е прекратил наказателното производство цитираното досъдебно производств. Приел е още по отношение на престъплението по чл.252, ал.1 НК, че показанията на св. А. С. не се подкрепят от всички разпитани свидетели и в диспозитива е прекратил частично и по отношение на това престъпление, като е изпратил по

компетентност на РП- Хасково досъдебното производство с оглед на събрани доказателства за престъпления по чл.309 и по чл.290 НК.

В случая обаче, дори жалбата да е подадена в законоустановения срок, на първо място тя е подадена от лице, което не е легитимирано да атакува постановлението на ОП – Хасково за прекратяване на наказателното производство, което е самостоятелно основание за преценка за нейната допустимост. Съображенията в тази насока са следните:

Всъщност първи съществен въпрос е: има ли пострадал от престъпленията по чл. 282, ал. 1 от НК и това по чл.252,ал.1 НК и в случая дали С. Ж. С. се явява такъв.Както се посочи, Досъдебно производство № 556/2018 г. по описа на РУ - Хасково е било преобразувано за престъпление по чл. 282, ал.1 НК, включено в глава VIII от НК „Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публична функция“- Раздел втори – Престъпления по служба, като прокурорът е разследвал и престъпление по чл.252,ал.1 НК - глава VII от НК- „Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи“. Съгласно разпоредбата на чл. 243, ал. 3 от НПК постановленията на прокуратурата подлежат на обжалване от страна на обвиняемия и пострадалия, съответно от ощетеното юридическо лице.

Престъплението по чл. 282, ал. 1 от НК е насочено против правилното и законосъобразно функциониране на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции и настъпването на вреди не е елемент от обективната страна на престъпния състав, който предвижда единствено възможност такива /и то немаловажни/ да настъпят. В състава на същото законодателят не е включил като съставомерен елемент настъпването на вреди, доколкото в първия текст е посочено, че същите са единствено "възможни", като в случай, че такива реално са настъпили, то става въпрос за квалифицирания състав по чл. 282, ал. 2 от НК, за каквото деяние няма нито цифрово, нито словесно твърдение или данни по досъдебното производство. Реалното настъпване на вреди не се твърди и в текста на постановлението, нито в самата жалба, доколкото изрично във фактическата обстановка, подробно описана, се сочи, че положението е възстановено в състоянието му, тъй като се установява, че С. е защитил успешно личния си интерес по граждански път, завеждайки и спечелвайки дело за собственост на имотите, предмет на инкриминираните констативни нотариални актове, което се установява от влязлото в сила решение на гражданския съд. Следователно, всички останали отношения между св. С. и Р. В. са извън предмета на настоящото произнасяне, което е стриктно обвързано от определения от прокуратурата предмет на досъдебното производство. Както се посочи, със самото съставяне на нотариалния акт преки вреди не могат да настъпят, а пропуснати ползи не могат да бъдат обект на защита в наказателния процес.

В престъпния състав, както се посочи, не е предвидено настъпването на вреди, тъй като самото престъпление е формално, на просто извършване и след като самият състав не визира престъпен резултат, няма как да възникнат

и съставомерни вреди. Така, с Решение № 1081/2006г. III н.о. ВКС е приел, че когато обвинението е за престъпление на формално извършване, то не съдържа в обективната страна на състава конкретни вредни последици, относими към конкретно лице, които да го легитимират като пострадал / Решение № 412/2016г. III н.о., , Решение № 301 от 20.05.2003 г. по н. д. № 87/2003 г. ВКС, Решение № 562 от 17.12.2009г. по н. д. № 639 по описа за 2009г. на ВКС, III н.о. и Решение №473 от 02.11.2010г. по н. д. №431 по описа за 2010г. на ВКС, I н.о. ,ТР № 2 от 2002г на ВКС/. Следователно в случая при липса на реално претърпени вредни последици, не е налице и предпоставка за предявяване на граждански иск за обезщетение в бъдещ наказателен съдебен процес, конституирането му като граждански ищец и частен обвинител, което според настоящия състав лишава жалбоподателя от процесуална легитимация да атакува Постановлението на Прокуратурата в процедура по чл. 243 от НПК.

Това следва и от разпоредбата на чл. 74, ал. 1 от НПК, съгласно която „пострадал“ е лицето, което е претърпяло имуществени или неимуществени вреди от престъплението. Съответно, за да възникне фигурата на пострадал като субект на досъдебната фаза на наказателния процес, е необходимо едно физическо лице да е претърпяло вреди от инкриминираното деяние. Действително, доколкото в разпоредбата на чл. 74, ал. 1 от НПК не съществува изискване претърпените вреди да са съставомерни, в практиката се приема, че качеството пострадал имат и лицата, на които са причинени имуществени или неимуществени вреди, които обаче са в такава причинна връзка с изпълнителното деяние на престъплението, без която не биха настъпили. Съдържанието на понятието кореспондира и с използваното в Директива 2012/29/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 година за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления понятие за "жертва" на престъпление - физическо лице, което е претърпяло вреди, включително физическо, душевно или емоционално страдание или икономическа вреда, които са пряка последица от престъпление. Тоест качеството на пострадал винаги е обвързано с действително претърпени вреди, а не с вероятността / хипотетичната възможност такива да настъпят, в който смисъл са и Определение №124/04.03.2021год. по ВЧНД № 98/2021год. на ПАС, Определение№ 92/21.02.2020год. по ВЧНД № 31/2020 год. на ПАС.

Престъплението по чл. 252, 1 НК също е формално и не се съдържат в обективната страна на състава конкретни вредни последици, относими към конкретно лице, които да го легитимират като пострадал. Същото е включено в глава VII от НК- „Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи“ и е насочено срещу правилното функциониране на финансовата, данъчната и осигурителната системи, в който смисъл съдът изложи мотиви по-горе .

На следващо място по оплакването в жалбата дали Д. Г. е следвало да бъде привлечен като обвиняем за престъпление по чл. 252, ал.1 НК, съдът не е компетентен да коментира. Въпросът дали да бъде повдигнато обвинение срещу конкретно лице и за какво престъпление е единствена и изключителна

компетентност на прокурора, съобразно нормата на чл. 127, ал. 1 от Конституцията на РБ и чл. 46, ал. 1 от НПК. Съдът като независим и безпристрастен арбитър между страните няма процесуална възможност да указва на прокурора дали да предяви обвинение срещу определено лице и за какво престъпление, както и да указва правната квалификация. Съдът в съответствие с правомощията си по чл. 243 от НПК следи само и единствено за процесуалната и материално-правната законосъобразност на атакувания акт и неговата обосновааност. Контролната функция на съда се ограничава в рамките на обвиненията, предмет на разследване. В този смисъл съществува трайно установена съдебна практика на ВКС на РБ / Решение № 367/11.06.2003 г. по н. д. № 163/2003 г. ВКС, Решение № 368/29.05.2003 г. по н. д. № 155/2003 г. ВКС /. В тази връзка, няма как да се уважи и искането, отразено в петитума на подадената жалба – делото да се върне на прокуратурата с указание за правилното приложение на материалния закон в този смисъл.

Накрая, но не по- степен на важност е, че в конкретния случай не се прекратява изцяло наказателното производство, а е налице прекратяване в частта му, водено за престъпление по чл.282, ал.1 НК и по чл.252, ал.1 НК, като производството остава висящо за престъпление по чл. 309 от НК и по чл.290 от НК. Съгласно ТР № 2/2002 г. на ОСНК на ВКС съдът не се произнася извън рамките на правомощията му по чл.243 ал.3 от НПК, които допускат съдебен контрол единствено над актовете на прокурора, с които се слага край на наказателното производство изцяло или относно отделни деяния, свързани с повдигнатото обвинение, както и относно лица, привлечени като обвиняеми /съответно в съучастие/ за същите деяния. В конкретния случай от съдържанието на постановлението за частично прекратяване на ОП–Хасково става ясно, че такава хипотеза не е налице. Прокурорът, въз основа на обстоен анализ на фактическите обстоятелства и доказателствата относно обвинението по чл.282, ал.1 НК, е направил извод, че деянията следва да бъдат квалифицирани по чл.309 НК и по чл.290 НК от НК, но тъй като тези престъпления са подсъдни на районен съд, е разпоредил делото да се изпрати по компетентност на РП–гр. Димитровград /технически погрешно е изписаното РП-Свиленград/, след влизане на постановлението в сила. Този извод следва от съдържанието на чл.243, ал.4 НК и задължителна практика на ВКС, които принципно изключват частичното прекратяване по различните правни квалификации на едно и също деяние и спрямо едно и също лице, определяни в хода на досъдебното производство, защото те са израз на осъществяване на института на изменение на обвинението на досъдебното производство, водещ до продължаващо развитие на делото по последното обвинение. Правомощията на съда не се променят нито в зависимост от формулировката на диспозитива на постановлението, нито от съображенията, с оглед на които прокурорът в противоречие на правилото по чл.243 ал.4 от НПК е съставил постановление за частично прекратяване. Произнасяйки се по съществуващото на делото в процедура по чл.243 ал.3 – ал.5 от НПК по жалба срещу постановление за частично прекратяване, съдът недопустимо би предопределил по-нататъшното развитие на наказателното

производство и така би иззел правомощията на прокурора, който като „господар на процеса“ на досъдебната фаза единствен има право да реши по кое обвинение да внесе обвинителен акт или да прекрати изцяло наказателното производство /Решение № 91/27.03.2017год., по НД № 115/2017год. на второ НО на ВКС.

Или като краен извод следва да се посочи, че в разпоредбата на чл.243 ал.3 и сл. от НПК се визира допустимост на проверка на законосъобразността и обосноваването само на прокурорските постановления, с които се слага край на наказателното преследване изцяло, спрямо определено лице или по отношение на определено престъпление, но не и по отношение решението на прокурора да продължи наказателното производство за същото деяние с друга правна квалификация, като в настоящия случай атакуваното постановление може да бъде проверено по реда на институционния прокурорски контрол.

В същото време жалбоподателят С. не е лишен от възможност да потърси и получи правна защита, тъй като разглеждането на жалбата му е от компетентността на горестоящата прокуратура /АП-Пловдив/ по отношение на тази, която е прекратила наказателното производство и която горестояща прокуратура има възможност да прецени правилността на прекратяването на наказателното производство. Поради това правната защита на твърдяното от него право се осигурява по реда на вътрешноинституционния ред за проверка на постановленията в рамките на прокуратурата. Този извод следва от разпоредбата на чл. 243, ал. 10 от НПК, в чиято хипотеза е предвиден горестоящ прокурорски контрол върху постановленията за прекратяване на наказателното производство, когато те не са били обжалвани пред съда. Оттук следва, че постановленията за прекратяване на наказателни производства, по които не съществуват лица с право на жалба по чл. 243, ал. 4 от НПК, също могат да бъдат атакувани пред горестоящата прокуратура, защото тя има правомощия и служебно да се самосезира за проверка на правилността им. Легитимацията на лицата, които имат право да възбудят съдебно обжалване, не е идентична с тази на лицата, които могат да поискат институционен прокурорски контрол. Както вече се посочи прокуратурата, поради конституционното си правомощие по чл. 127, ал. 1 Конституцията на РБ да преценява на кои лица и за кое престъпление ще повдига обвинение, може да извърши пълна ревизия както на фактите на престъплението, предмет на разследването, така и на правната му квалификация и да прецени, не само дали е извършено първоначално разследването престъпление, но и дали има данни по делото за друго, която проверка е дължима с оглед осигуряването на правото на достъп до правосъдие на всяко лице, ако е пострадало от престъпление от общ характер.

Ето защо, жалбата ще следва да бъдат оставена без разглеждане като недопустима, а производството, образувано въз основа на нея следва да бъде прекратено, поради ненадлежащото сезиране на съда. Последното е аргумент да не се изследва по същество правилността на изводите на прокурора, мотивирали преценката му за частично прекратяване на наказателното производство.

Мотивиран така, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ подадената от С. Ж. С. чрез пълномощника му адв. Т.Ч. от ***** срещу Постановление от 11.03.2022год. за частично прекратяване на досъдебно производство № 410/2018год. по описа на РУ МВР – Димитровград, пр. пр. №789/2018год. по описа на ОП-Хасково, водено срещу неизвестен извършител за престъпление по чл. 282, ал.1 НК и по чл. 252, ал.1НК.

ПРЕКРАТЯВА производството по ЧНД № 309 по описа на ОС - Хасково за 2022 г.

Определението подлежи на обжалване и протест пред Окръжен съд - Хасково в 7 – дневен срок от връчването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Хасково: _____